

מאת יגאל לביב

אייזנברג גבר על מרכז ההשקעות

בנייתו הוצעה אז על-ידי אייזנברג. הצעתו היתה לבנות בית כדוגמת "בית אמריקה", שקיבל בזמנו מעמד של מיפ-על-מאוסר, ואשר יהיה מרכז לסחר עם ארצות אסיה. אחרי שמרכז ההשקעות סירב בזמנו לתת את האישור, הורתה ועדת השרים הכלכליים, בראשות שר האוצר פינחס ספיר, על מתן האישור. ספיר היה חייב הרבה לאייזנברג, שסייע למפלגת העבודה בתרומות כספיות שונות, ובין היתר רכש בסכום מופרז כמה מאות דונמים של פרדסים ליד "בית-ברל".

נסיון של מרכז ההשקעות לבטל את אישור המפעל-המאוסר שניתן בשנת 1970 ל"בית אסיה", של המשקיע שאול אייזנברג, נכשל, והצדדים הסכימו ל"פשרה", שלפיה ימשיך הבית לקבל פטור ממסים על הוצאות הבנייה הכוללות, אולם יוותר על הפטור ממס-ההכנסה על הכנסות המפעל.

מקורות הקרובים לאייזנברג ציינו, כי לוותר על הפטור ממס אין משמעות, שכן הוצאות הבנייה היו כה גדולות, עד כי הפחת לא יותיר כל רווח לצרכי מס. מרכז ההשקעות סירב בשנת 1970 לתת מעמד של מיפעל-מאוסר ל"בית אסיה",

בית אסיה
כמה זה מרכז?

הטבות מפל'אות

מומלצות במ'סי

ליהלומנים

הטבות שלא נודעו כמותן, ואשר כמו-הן כחיסול הרפורמה, ניתנו לענף ה"יהלומנים" על-ידי ועדת מומחים בראשות המישנה ליועץ המישפטי לממשלה, יורם בר-סלע, שחבריה היו נציגי מס-ההכנסה, דב נייגר, והמפקח על היהלומנים לשעבר, יוסף פרלמוטר.

הוועדה המליצה לאפשר ליהלומנים לנהל את ספריהם בדולרים, ולא בלי-רות, כדי למנוע מס אינפלציוני, כדוגמת המס בשאר ענפי-המשק. לתעשייה ניתנה הקלה באמצעות הקלת המלאי, הקלה שתובעים עתה גם הסוחרים. לגבי היהלומנים אפשר הרישום בדולרים הימנעות מס על תוספת השווי למלאי, כתוצאה מירידת ערך הלירה.

המלצה חשובה אחרת היא, כי מלאי הרישום בהצהרות ההון ייחשב אצל היהלומנים ותיקים לפי שער של תשע לירות לדולר, ואצל אחרים לפי שער של 14 לירות לדולר. על-ידי כך יירשם ה"מלאי בשווי נמוך פיר-שלושה משוויו ה"אמיתי במחירי היום, של 37 לירות ל"דולר, וברור כי המס על ההון הקטן בצורה כזו יהיה קטן יותר.

המלצה אחרת פטרה את היהלומנים מתשלום מסים מוגדלים על התקופה שבה לא ניהלו ספרים, למרות שהיו חייבים לנהלם. היהלומנים יחוייבו מעתה לנהל ספרים, החל ב-31 במארס 1980, כולל הצהרות הון. כדי לאפשר זאת, יהיה צורך בתיקון חוק-מס-ההכנסה הקיים.

המלצה אחרת מתירה ליהלומנים ל"שום כספיהם פרטים שונים מאותם

הרשומים במיסמכי חוץ, ובתנאי שקיים תיעוד פנימי המשקף את העיסקה ב"הווייתה. כדי למנוע מצב שבו ינהלו סוחר וכפול כזה יהווה עבירה פלילית, דרשו היהלומנים את שינוי החוק, כך שיתיר להם רישום כפול של חשבונות. הוועדה התנגדה לתיקון החוק, וטענה כי די במיכת של נציגי-מס-ההכנסה, ה"מאשר נוהל זה.

עם סיום המלצות הוועדה ויישומם מתכוננים היהלומנים לתבוע לעצמם את כל ההטבות הניתנות ליצואנים ומשקי-עין-חוץ, כדודים וכתב-הדפוס.

לוחצים על הנדלר

לקבל את המס

מי שהיה מנהל מחלקת-החקירות ב"מס-ההכנסה זבולון הנדלר, התבקש לאחרונה על-ידי מנכ"ל משרד-האוצר, יעקב נאמן, לקבל את תפקיד הממונה על המס, במקום הממונה הקודם, ש-פטר ביגלל ראיון לעיתונות. הנדלר נתן תשובה שלילית, אולם ייתכן כי ישנה את דעתו.

הנדלר הוא חבר אישי של נאמן, מזה זמן רב. אחרי פרישתו מתפקיד מנהל מחלקת-החקירות, לפני שלושה חודשים, הצטרף הנדלר למשרד עורך-הדין ה"ירושלמי שפי, שאף הוא היה קודם לכן פקיד בכיר במס-ההכנסה.

גורמים במחלקת החקירות מצביעים על-כך שהמשיך של שפי והנדלר קיבל על עצמו לאחרונה טיפול בלוקחות, ש-קודם טיפל בהם הנדלר מצידו השני של השולחן. הנדלר גם מרבה לבקר במישר-די מחלקת-החקירות. הנדלר עצמו הגיב על כך שהוא קיבל על עצמו רק תיקים אזרחיים, ולא פליליים, וכי ביקוריו ב"מישרד הם לצורך אמירת שלום לחברים.

איומי המ'סים: כלב

נובח אינו נושך

אל תשים לב לאיומי-ההסרק של שר-האוצר ומנכ"ל מישרדו בדבר שיטות-אימים להגברת הגבייה. כל ההדלפות על מניעת שירותים שונים לחיבי-מס אינם רציניים, ונועדו ליחסי-ציבור בלבד. ה"דרך היחידה להגביר את הגבייה היא לגבות מאותם שאינם משלמים, שאינם נכללים עדיין במעגל משלמי-המסים. כל הצעות-האימים מיועדות לאותם המשל-מים מסים, הרשומים במינהל-ההכנסות-המדינה. שר-האוצר, כמוהו כמי שמחפש כסף שאבד לו מתחת לפנס, למרות ש-הכסף אבד במקום אחר. אך תחת הפנס יש אור, וקל לחפש.

הכסף השחור, היוצר את התקציב ה"מקביל, אינו זורם בספרי-החשבונות של מינהל-ההכנסות-המדינה. פרשנים ליגלו השבוע על האוצר, המחפש כמה מיליאר-דים עבור שר-הבינוי, והטוען כי אין כסף לאוצר — בשעה שעברו בבורסה לניו-רית-ערך כמה מיליארדי לירות בעיסקות שונות. המסקנה: יש הרבה כסף בשוק, היכול לפתור את כל בעיות האוצר, או-לם אין האוצר גובה אותו.

הדרך היחידה לגבות את הכספים ה"נמצאים מחוץ למעגל ההכנסות היא ל"הכניס את בעליהם לרישום, על-ידי הוס"פת כוח-אדם למנגנון מס-ההכנסה. כל נסיון לגבות כסף מחייבים חדשים, ב"אמצעות המנגנון הקיים, ייכשל מראש.

בינואר סירב שר-האוצר להיענות ל"תביעת הממונה על הכנסות-המדינה, אוריאל לין, להוסיף 500 מפקחי-מס, כדי שירחיבו את מעגל המשלמים. זוהי ההחלטה החשובה היחידה במעגל ה"החלטות על גביית-מסים. פירושה המשך המצב הקיים. כל יתר ההצעות של יגאל הורביץ ומנכ"ל אינן אלא השחתת מלים.

אגב, קצת מצחיק לראות את השרים עזר וייצמן ורוד לוי רבים על שר-האוצר יש לפחות 15 מיליארד לירות כסובסידיות ישירות לתעשייה, ואפילו חבר-הכנסת חיים קאופמן (ליכוד) הציע לחתוך ממתנות אלה לתעשיינים.

גובר ייצוא הירקות לסעודיה

יצוא ירקות טריים לסעודיה, דרך ה"גשרים הפתוחים, גובר והולך, והוא ה"סיבה העיקרית למחסור בירקות טריים בישראל, ולהקטנת משלוחי יצוא ה"ירקות לאירופה, באמצעות "אגרסקו". הקטנת משלוחי-הירקות ליצוא היא אחת הסיבות לחוסר-התעסקה למטוס-מיטען שנחבר על-ידי "אגרסקו" לפני חצי שנה עבור הייצוא. הוא עמד מוש-בת במשך חמשה שבועות.

סיבה שניה היתה הקדמת הבשלת פרחים בכמות של 5000 טון, חודש לפני

הבנקים יוזילו

הריבית

אם המדד יעלה

פחות מ-7%

הבנקים יוזילו את הריבית על אשראי ללקוחות, אם מדד ינואר יעלה בפחות משיבוע אחוזים. העלאות הריבית של הבנקים היו במקביל לעליית המדד, ו"אם הכיוון ישתנה, יחליטו הבנקים להוריד את הריבית.

חברות-הביטוח כבר הקטינו את הריבית על האשראי החופשי ללקוחות ב"14 אחוזים. עתה הן לוקחות 76 אחוזים ב"חשוב ריבית מראש, כל שלושה חודשים. לזאת יש להוסיף עוד שישה-שיבועה אחר-זים עבור ערבות בנקאית. הבנקים לוק"חים כיום ריבית המגיעה בסוף-92 אחוזים.

בוריס סניור עובר

לדרום-אפריקה

בוריס סניור, מראשוני חיל-האוויר, הקשור בקשרי-נשואין למישפחה יצחק רבין, יעביר את מרכז עסקיו ומגוריו בשנתיים הקרובות לדרום-אפריקה. ה-

משקיע סניור
חזרה לגולה הדווייה

סיבה העיקרית היא השפל הכלכלי ב"ישראל וצימצום העסקים כאן, במקביל לפיתוח מואץ של עסקי המישפחה ב"דרום-אפריקה. סניור אישר כי כבר שלח את ילדיו לדרום-אפריקה, והוא ייצא בעיקבותיהם בקרוב. אחרי שנתיים יחזור לישראל ובנו ישרת כאן בצה"ל. סניור הוא בעל כמה מיפעלים, ועלה ארצה לפני 32 שנים עם טייסי המח"ל. הוא ידיד אישי של עזר וייצמן, ודמות ידועה בצמרת הישראלית. לפני כמה חודשים מכר את המיפעל לפיתוח סר"טים צבעוניים לעולים מדרום-אפריקה, שהתיישבו במושב מנוף בגליל, וצימצם את יתר העסקים. שלוש בנותיו של סניור, כולן נשואות, נשארות בישראל.